

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну**

**ПЕЙЗАЖ ЗАСОБАМИ ДЕКОРАТИВНОГО ЖИВОПИСУ /
LANDSCAPE BY MEANS OF DECORATIVE PAINTING**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти “бакалавр”

Виконала: студентка 16-421 групи
Спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

Освітньо-професійної (наукової)
програми Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Коніщева Вікторія Олегівна

Керівник доцент Гоноболіна О.Ч.
Рецензент доцент Полякова Г.М.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Особливості декоративного живопису	5
1.1. Історичні етапи розвитку декоративного живопису	5
1.2. Виразальні засоби та прийоми декоративного живопису	8
РОЗДІЛ 2. Виконання декоративного пейзажу засобами олійного живопису	12
2.1. Технологічні прийоми олійного живопису	12
2.2. Етапи створення декоративного пейзажу	16
ВИСНОВКИ	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	21

ВСТУП

Актуальність дослідження. Декоративний живопис ще з давніх часів отримав велике значення та представляє собою окрему галузь образотворчого мистецтва, слідує за розвитком станкового живопису. Шлях розвитку декоративного живопису налічує багато тисячоліть. Найбільш давніми його зразками є зображення тварин, нанесені на стіни і стелі печер, в яких жили люди. Мотиви декоративного живопису змінювалися в залежності від історичного ходу культури і мистецтва у різних народів, від смаку і архітектурного стилю, що панували в даний час.

В сучасному світі декоративний живопис це не тільки настінний розпис, прикраса архітектури або своєрідні орнаменти, це, також, вражаючі твори декоративно-прикладного мистецтва та станкового живопису. Наразі існує багате різноманіття матеріалів та технік, які дають можливість реалізувати найоригінальніші ідеї та задуми.

Декоративний живопис – це метод зображення реальних предметів шляхом виявлення найвиразніших їх особливостей засобами колориту, узагальнення, стилізації, відмови від достовірної деталізації. В сучасному образотворчому мистецтві актуальним є перехід від живопису, спрямованого лише на досягнення грамотності зображення, до відтворення творчих здібностей, образного мислення та індивідуальної художньої манери.

Поняття «декоративний живопис» досліджувалося такими науковцями,

як Д.І. Кіпчик [9], Б.Д. Сланський. Основні методи, техніки й прийоми декоративного живопису докладно описав у своїй роботі «Декоративний живопис» В.І. Куценков [10]. Практичні рекомендації щодо декоративного живопису знаходимо у К.Т. Даглідіяна [6] та Г.М. Логвиненко [11]. Однак, важливим залишається питання інтерпретації натуралістичних форм для вдалого створення творчої роботи засобами декоративного живопису.

Актуальність обраної нами теми пояснюється необхідністю виявлення складнощів декоративного живопису, який представляє собою окремий вид живопису зі своїми досить яскраво вираженими особливостями, та відмінностей від академічного живопису, у якому по-іншому переломлюються загальні закономірності образотворчого мистецтва.

Вищезазначене зумовило вибір теми дипломної роботи **«Декоративний пейзаж засобами олійного живопису»**.

Мета роботи полягає у дослідженні теоретичних основ і практичних можливостей виконання декоративного пейзажу в техніці олійного живопису.

Відповідно до поставленої мети визначені **завдання дослідження**:

- визначити основні етапи розвитку декоративного живопису;
- проаналізувати колористичні, стилістичні та технологічні особливості декоративного живопису;
- охарактеризувати технологічні прийоми олійного живопису;
- розкрити етапи створення декоративного пейзажу.

Об'єктом дослідження є особливості декоративного живопису.

Предмет дослідження – процес створення декоративного пейзажу.

Структура дослідження. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

Методи дослідження: теоретичний аналіз літературних джерел з теми дослідження; розгляд процесу створення декоративного пейзажу засобами олійного живопису.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ДЕКОРАТИВНОГО ЖИВОПИСУ

1.1. Історичні етапи розвитку декоративного живопису

Історія розвитку декоративного живопису налічує багато тисячоліть. Найдавнішими прикладами можна вважати зображення тварин нанесені на стіни печер, в яких жили первісні люди. Вчені відносять час цих зображень до палеоліту, так званого «кам'яного віку». Ці зображення виконувалися у вигляді рельєфу, вицарапувалися гострими інструментами, а також наносилися за допомогою червоної глини або інших матеріалів. Вони виглядали досить реалістично та розміщувалися, частіше за все, в темних частинах житла. Скоріше за все, зображення робилися не для прикраси печер, а як релігійні або магичні талісмани та були обрядом перед початком полювання.

Більш розроблений та завершений вигляд мають декоративні розписи Стародавнього Єгипту. Вони, також, не були прикрасою, а служили частиною поховального ритуалу, після якого входи в гробниці замурувалися. Єгипетський живопис відрізняється своїм умовним характером: обличчя зображувалося в профіль, плечі в фас, а ноги, також, показувалися в профіль. Але не дивлячись на це, в зображеннях людей і тварин, можна простежити реалізм в позах та сюжетах зображуваного. Пізніше зображення з'являються на стінах храмів та стають доступними до споглядання. Поряд з живописом та рельєфами з'являються орнаменти, які продовжують та урізноманітнюють архітектурні форми [10].

В часи античності декоративний живопис продовжує знаходитися в синтезі з архітектурою та скульптурою, але тепер служить не тільки релігійним, але і світським цілям. Збереглося багато фрагментів фресок, виконаних в реалістичному стилі, що відрізняє це мистецтво від живопису

Єгипту. В цей час відбувається усвідомлення суспільного та морально-виховного значення живопису. Про розвиток цього жанру в класичний період свідчать численні згадки в письмових джерелах. В Стародавній Греції з'являється станковий живопис, який не дійшов до нашого часу. Він виконувався в техніці енкаустики – воскового живопису, який дозволяв виразно ліпити форму.

В Середні віки монументальний декоративний живопис був одним з основних видів образотворчого мистецтва. В цей період стіни прикрашалися фресками та мозаїками, які потім стали провідними видами прикрашання храмів в Візантії, Західній Римській імперії та інших країнах Східної Європи.

В Західній Європі настінний декоративний живопис замінюють вітражі – розписні стекла.

В епоху Ренесансу з утвердженням нового гуманістичного мистецтва зростає і роль живопису. Велике поширення в Італії отримують фрески, в яких художники намагалися досягти максимального враження реальності за рахунок передачі об'єму та простору.

Основні принципи декоративності в живописі як особливі прийоми художньо-образного мислення знайшли своє яскраве втілення в російському іконописі 14-15 століть. Виразність площинно-орнаментального, колористичного композиційного ладу ікони була підпорядкована змісту зображення. На думку Л.П. Єрмолаєва, головними виразними композиційними прийомами російського іконопису було використання локального кольору при площинному трактуванні форми, подекуди перекритій пробілами і затемненнями, виявлення лінійної конструктивної композиційної основи, підпорядкування лінійних кордонів предметів візерунку колірних плям, тобто орнаментальному трактуванню [7].

З початком формування системи жанрів в 17 столітті, починає своє становлення станковий декоративний живопис на ряду з процвітаючим

монументально-декоративним живописом. Багато художників відходячи від стриманої манери своїх вчителів, розвивають і доводять до крайнощів свої пошуки в області декоративних рішень. Роль декоративного живопису зростає і в 20 столітті станковий живопис починає грати головну роль в сучасному образотворчому мистецтві.

Яскрава декоративна спрямованість простежується в живопису А. Матіса. В своїх роботах він обмежує палітру фарб до трьох-чотирьох з метою досягнення найбільшої сили кольору. А. Матіс відновив своєю творчістю значення лінії, яка підпорядкувала всі предмети певного ритму і внесла орнаментальність в картину. Він прагнув до виразності своїх творів і боровся з «рабським копіюванням природи» [12].

Також на розвиток декоративного живопису вплинула творчість російських живописців М.А. Врубеля, В.Е. Борисова-Мусатова, Н.К. Реріха, Р.Р. Фалька, А.В. Лентулова, П.П. Кончаловського, І.І. Машкова, А.В. Купріна, А.А. Дейнеки, К.Ф. Юона та інших художників. Їх роботи відрізняються декоративністю в трактуванні кольору і композиційній побудові, яскравою самобутністю при різній стильовій спрямованості. Художнім творам цих художників притаманні окремі грані декоративності як методу художньо-образного мислення [20].

Декоративний живопис наших днів вражає уяву різноманіттям форм, матеріалів, технік і стилів виконання. Зараз його можна вважати способом вираження краси, емоцій, враження від побаченого художником та його почуттів. В системі європейської естетики нового часу повноцінним вважається такий живопис, який синтезує в собі змістовний і декоративний початок.

Отже, етапи формування декоративного живопису можна назвати етапами зародження живопису в цілому. Беручи свій початок зі стародавніх часів, декоративний живопис посідає провідне місце в історії образотворчого

мистецтва та продовжує свій розвиток в сучасному світі, вражаючи появою нових стилів та технік.

1.2. Виразальні засоби та прийоми декоративного живопису

Декоративний живопис існує в двох видах: це монументальний і станковий живопис. Будучи частиною архітектурного ансамблю або твором декоративного мистецтва, він має спеціальне призначення – прикрашати внутрішній простір архітектури, а також служити для виявлення та підкреслення архітектурних конструкцій і деталей в інтер'єрі. До декоративного живопису відносяться орнаментальні розписи та образотворчі композиції, розраховані на декоративний ефект.

Станковий декоративний живопис – це спосіб, за допомогою якого художник зображує реальну дійсність на полотні, користуючись шляхом виявлення найвиразніших засобів живопису, таких як стилізація, колорит, узагальненість та відмовляється від другорядних подробиць, перетворюючи зображення на кольорову пляму – знак або символ. Цей вид живопису можна назвати результатом своєрідного враження художника, яке він пропустив через призму свого досвіду, бачення та уяви, користуючись різноманітними методами передачі зображуваного.

Найважливішим засобом даного живопису є декоративність. Це сукупність художніх рис, які підсилюють емоційну, виразальну, організуючу роль творів образотворчого мистецтва. Художні прийоми, яку обумовлюють декоративність твору мистецтва, різноманітні, багаті та по-своєму специфічні. Важливу роль у створенні декоративного ефекту грають декор (наприклад, орнаментальність зображення), виділення пластичних форм та фактурності матеріалів, організація композиційного рішення, кольорових плям, об'ємів та фактура живописного мазка. Декоративність може бути присутня як і в монументально-декоративних, так і в станкових творах

образотворчого мистецтва. Частіше за все, декоративність підпорядковується задуму та сюжету картини, які художник поставив перед собою [7].

Декоративність, володіючи глибоко змістовною якістю, має методологічне значення при вивченні як мистецтва минулого, так і процесів, що відбуваються в сучасному мистецтві, визначає творчий початок в перетворенні предметного і просторового середовища як певної частини оформлення інтер'єру, несе в собі поетичний, ідейний та образний зміст [10].

Не менш важливим компонентом декоративного живопису є композиція. Це побудова твору мистецтва, яка залежить від його характеру, змісту, призначення та виявляє його сприйняття людиною. Композиція являє собою взаємодію компонентів та частин твору між собою та з оточуючим середовищем: розміщення предметів або фігур на полотні, ритм ліній та кольорових плям, вирішення точки зору та лінії горизонту, вибір формату картини тощо. Композиція декоративного живопису може будуватися спираючись на різні закономірності: композиційний масштаб, пропорції, контрасти та нюанси, горизонталі та вертикалі, симетрію, спокій та рух тощо.

Опираючись на вищесказане, можна виділити основні виражальні засоби декоративності в живописній композиції: стилізація, орнаментальність, колористичні співвідношення та побудова простору, за допомогою взаємодії контрастів та ритмів.

Стилiзація – процес узагальнення зображуваних об'єктів в декоративному мистецтві, за допомогою умовних прийомів. Навмисна імітація художнього стилю, який може бути характерним для якого-небудь художника, жанру, течії мистецтва тощо [18]. Частіше за все, несе в собі вільне пояснення змісту та стилю мистецтва. Максимальна узагальненість форм здатна перетворити зображуване в символи. Стилiзація дозволяє міняти форми предметів, отримуючи нові, більш виразні та віддалені від реальності. У процесі стилізації велику роль грають тонове та колористичне співвідношення композиції. Творча стилізація несе в собі індивідуальний

характер і передбачена авторським баченням, результатом якого є інтерпретація явищ оточуючої дійсності і привнесення в їхнє відображення елементів новизни. Основними рисами, що виникають в процесі стилізації, є простота форм, геометричність, ексцентричність, чуттєвість, барвистість.

Найбільш специфічним засобом вираження для декоративного живопису є колір. Експресія кольору, здатність до виявлення почуттів, асоціацій – підвищують емоційність твору, обумовлюють образотворчі, виразні і декоративні можливості живопису. У творах образотворчого мистецтва використання кольору утворює цілісну систему – колорит. Він впливає на психічний стан людини та її фізіологічні процеси, тому використовуючи особливості кожного кольору можна сформувати певний образ, щоб якомога точніше передати задум твору та викликати емоції глядача.

В технологічному плані важливу роль в декоративному живописі відіграє мазок художника, він є основним технічним прийомом і дозволяє передати бажане зображення на полотні. Мазок сприяє об'ємному, пластичному ліпленню форми, передачі її фактури та матеріальності, в поєднанні з кольором відтворює стан та настрій твору. Також створенню емоційної атмосфери твору, передачі почуття і настрою художника, сприяє характер мазка.

Процес виконання декоративної живописної композиції може мати такі особливості:

- змінення пропорцій зображуваного, порушення просторової перспективи або повна її відсутність;
- перетворення та узагальнення форми за рахунок посилення її найбільш характерних рис;
- часткова або повна відмова від передачі об'єму предметів, використання силуету або його взаємодії з об'ємними формами;

- використання незвичайного колориту та пошук нових колористичних рішень: виявлення експресивних можливостей кольору, поєднання активних контрастних кольорів, передача фактур, застосування локальних кольорових плям, присутність кольорового або чорного контуру;
- передача умовності в формах для підсилення виявлення сенсу зображуваного;
- наближення зображуваного простору до більш площинного рішення за рахунок орнаменталізації площини.

Кожна з цих особливостей має власну своєрідність та неповторність в декоративному живописі та обумовлена баченням, враженням та стилем художника.

Отже, в практичній роботі з живопису почуття декоративності обумовлюється правильним розподіленням великих та малих плям на поверхні полотна, їх колористичних та світлотіньових зав'язок, вмінням використовувати орнаментальність. За допомогою виражальних засобів декоративного живопису можна виявити найголовніше, привернути увагу до суті, викликати яскраві емоційні враження. Не дивлячись на умовність, декоративний живопис розповідає про природу, людей, історію, в ньому захований зміст та живі образи.

РОЗДІЛ 2

ВИКОНАННЯ ДЕКОРАТИВНОГО ПЕЙЗАЖУ ЗАСОБАМИ ОЛІЙНОГО ЖИВОПISУ

2.1. Технологічні прийоми олійного живопису

Олійний живопис – одна з найвідоміших та наймальовничіших технік живопису, яка використовує фарби з рослинною олією в якості основної сполучної речовини. Ця техніка є найпоширенішою серед художників, починаючи з 15 століття і до наших днів. Історики вважають, що першими почали додавати олію до фарби голландські художники брати Ван Ейки, але, також, є підстави думати, що ця техніка з'явилась набагато раніше, коли в античні часи люди наносили дуже стійку фарбу на кораблі, прапори та щити. У першій половині 15 століття процес створення олійних фарб був доведений до досконалості і вже в першому десятиріччі 16 століття олійні фарби були утверджені як основний художній засіб.

Фарби зовсім нової якості з необмеженою можливістю передачі дійсності виявилися вільними від недоліків темпер, а робота ними стала незрівнянно простішою. «Цей спосіб письма, — писав Вазарі, — оживив фарби, і нічого більше при ньому не потрібно окрім старанності та любові, бо олія робить колорит більш м'яким, ніжним та делікатним, дає можливість легше, ніж будь-яким іншим способом досягати цільності і манери названою сфумато» [14, с.116].

В 17 столітті, з приходом у моду лаконічного стилю, художники почали використовувати імприматуру – тонову основу, яка покривала полотно та слугувала середніми тонами в зображенні. Імприматуру використовували, щоб підкреслити контрастні частини роботи та досягти вражаючих ефектів освітлення, прописуючи світлі ділянки покриваючими фарбами, а тіні – лесировками. Протягом 19 століття багато художників

звертаються до пленерного пейзажного живопису. Ця тенденція була зумовлена винаходом різноманітних барвників та новими ідеями про колір. Невід'ємною складовою роботи стає творче бачення художника і колір грає центральну роль у створенні живописного зображення. Таким чином, у 20 столітті олійні фарби почали застосовуватися художниками в найрізноманітніших жанрах і творчих манерах, тому їх роль, як одного з найголовніших засобів живопису, стрімко зростає.

Технологія олійного живопису – це сукупність методів та інструментів, які використовуються в процесі олійного живопису для досягнення бажаного результату, застосовуючи теоретичні знання для вирішення практичних задач. Технологія вміщує в себе способи роботи, її особливості та послідовність виконання [15].

Якісні матеріали для створення живописного твору та їх правильне використання безпосередньо впливають на якість та довголіття картини. Тому, дуже важливо знати специфіку інструментів, результат взаємодії матеріалів між собою, а також, процесів, які відбуваються під час виконання роботи.

Основним засобом та матеріалом олійного живопису є олійні фарби. Вони складаються з сухих пігментів та олії, яка з часом висихає. В наш час при створенні олійних фарб використовується лляна олія, макова або олія з волоських горіхів, а пігменти з часом стають більш яскравими, стійкими, різноманітними та не такими токсичними. Пігменти можуть бути лесируючими (прозорими), які створюють враження глянцею і глибини в шарах фарб, та покривними. Більш якісні фарби містять в своєму складі всього один пігмент, але дуже концентрований.

Найбільш популярною для виробництва олійних фарб є лляна олія. Вона не має запаху та має золотистий колір, що може свідчити про її якість. Процес повного висихання олії може тривати 2-3 роки, олія буде окислюватися і тверднути за присутності світла та повітря та утворювати

водостійку невидиму плівку, яка тримає пігменти. Протягом цього часу картина сильно важчає, але потім знову повертається до реальної ваги. Щоб підсохнути та надати можливість художнику працювати над наступним етапом роботи ляна олія потребує 3-12 днів, в залежності від пастозності та інтенсивності мазка. Повністю суха олія є дуже крихкою та може легко потріскатися при незначному вигині. Без присутності світла ляна олія має властивість жовтіти, але помістивши картину на світло, можна повернути її початковий колір. Але важливо пам'ятати, що деякі пігменти змінюють свій колір від впливу сонячного світла, тому роботу не бажано залишати на сонці занадто довго.

Частіше за все, олійними фарбами пишуть та ляному полотні, а інколи, на дерев'яній панелі. Для початку роботи над картиною та щоб перешкодити витікання олії з фарби, на живописну основу наноситься грунт, який забезпечує з'єднання кольорового шару з полотном та надає основі фактуру та колір. Найпростішим в застосуванні та найбільш легкодоступним є акриловий грунт. Від його якості безпосередньо залежить довголіття картини та яскравість фарб. Акриловий грунт наноситься на поверхню в декілька тонких шарів та підсихає протягом одного дня. Його, також, можна забарвити в будь-який колір, додавши до нього пігмент або акрилову фарбу. Колір ґрунту сприятиме узагальненості картини, що може полегшувати та прискорювати роботу.

Зручними, для роботи з олійними фарбами, є пензлики зроблені зі щетини, ними можна перекривати великі частини зображуваного, робити широкі мазки для заповнення простору полотна. Для більш тонких та детальних ділянок можна використовувати пензлики в натуральній шерсті або з синтетики. Якість пензликів дуже впливає на остаточний результат в процесі створення живописного твору.

Іноді, для створення пастозних та об'ємних мазків художники використовують мастихін. Ним, також, можна змішувати фарбу на палітрі

або переміщати її. Мастихіни виготовляють з нержавіючого металу або з пластику. Більш надійними та зручними є металеві мастихіни, але вони можуть вступити в реакцію з фарбами та зіпсувати колір якихось пігментів. В цьому випадку краще обрати пластиковий мастихін.

Палітрою може бути дерев'яна дощечка, оброблене скло або керамічна плитка. Найзручнішим варіантом можна назвати скло, тому що воно не вбирає в себе олію, не вступає в реакцію з пігментами і легко піддається очищенню. Щоб полегшити підбір та змішування кольорів під скло можна помістити папір, який має колір ґрунту.

Для розбавлення фарби та миття пензлика використовується розчинник. Він повинен бути чистим та якісним, щоб в процесі висихання роботи випаруватися та не залишити після себе плям, здатних зіпсувати фарбу. Не слід сильно розбавляти фарбу розчинником, так як це може завадити приляганню фарби до попереднього шару. Для цього можна використати невелику кількість лляної олії, щоб записати верхні шари картини. Перед миттям розчинником пензлик ретельно витирають за допомогою ганчірки, а після цього, миють в теплій воді з милом та витирають від залишків вологи.

Для зручного написання картини, полотно встановлюється на мольберті. Мольберти виготовляються з дерева, металу або пластику, можуть бути стаціонарними та переносними. Найбільш зручними є дерев'яні мольберти, вони легші та стійкіші від інших.

Отже, в процесі створення картини в техніці олійного живопису існує багато особливостей та технологічних прийомів. Обізнаність в цій сфері сприятиме успішній роботі над картиною, допоможе зберегти її впродовж років та надаватиме змогу художнику обрати для себе найкомфортніші шляхи та методи роботи. Технічні можливості фарбового шару багато в чому будуть визначатися кількістю і складом сполучного, а також технологічними особливостями основи і ґрунту.

2.2. Етапи створення декоративного пейзажу

Пейзаж – конкретний графічний або живописний твір, в якому зображено природу або змінене людиною навколишнє середовище [21].

Декоративний пейзаж – це зображення природи з високим ступенем виразності та декоративності, яке містить в собі елементи стилізації, узагальнення, експресивності, абстракції тощо. Головною метою даної роботи можна вважати досягнення максимальної емоційності з частковою відмовою від достовірності зображення.

Обираючи тему творчої роботи перед нами стояло завдання визначити техніку виконання. Оскільки створення декоративного пейзажу потребує передачі враження, настрою, колориту, нами була обрана техніка олійного живопису. Саме ця техніка може допомогти в повній мірі передати та зобразити красу природи в поєднанні з виражальними засобами декоративного живопису.

Перед початком роботи над картиною ми повинні були визначитися з мотивом та сюжетом. Для цього ми обрали мальовниче село нашої Херсонської області – Станіслав. Це місце відоме завдяки своїм численним обривам, які люди називають «Херсонські гори». Саме там можна було знайти краєвид, який поєднує в собі «гори», морську затоку, пісочний берег та рослинність. Це дуже сприяло вибору концепції творчої роботи: поєднання всіх природних стихій в одному місці та відтворення могутньої краси рідного краю.

Здійснивши деякі пошуки, ми обрали місце, яке композиційно ідеально підійшло нам для початку роботи. Ідеєю нашого пейзажу є бажання передати взаємодію природи між собою, синтез її елементів та враження, яке

вона справляє на людину. Тож нами була обрана точка зору, з якої відкривається вид на море, берег та обриви, так звані «гори».

Визначивши висоту лінії горизонту, ми можемо приступити до наступного етапу: невеликі композиційні ескізи та начерки. Їх можна виконувати олівцем або вугіллям на папері, це можуть бути як лінії побудови, так і світлотіньові плями. Важливо розмістити всі бажані об'єкти на ескізі, що потім допоможе визначитися з остаточним композиційним рішенням та форматом картини.

Наступним етапом є виконання живописних етюдів з натури. Вони, також, можуть бути невеликого розміру. Адже головна їхня мета – це передача стану природи в момент її написання. Необхідно закарбувати в етюді основні кольорові та світлотіньові відношення, визначити загальний колорит та стан освітлення. Такі начерки та етюди, зроблені з натури будуть дуже корисними в подальшій довготривалій роботі.

Приступаючи до виконання довготривалої роботи нам необхідно визначити формат полотна. Спираючись на попередні роботи, виконані з натури, ми прийшли до висновків, що для передачі величності природи в повній мірі, ми повинні обрати великий формат полотна. Також, виходячи з обраного сюжету, ми вирішили, що найбільш виразно зображення буде виглядати на декількох полотнах, тому ми обрали триптих. Триптих – це твір мистецтва, який складається з трьох картин, об'єднаних однією ідеєю, темою та сюжетом. Саме цей формат допоможе нам виразити всю різноманітність, своєрідність та насиченість природних мотивів.

Для ефекту узагальнення всіх майбутніх елементів картини ми використали імприматуру, тобто надали ґрунту полотнів темно-сіро-зеленого кольору, який буде слугувати тіньовими частинами та контурами у декоративному пейзажі. Це допоможе надати зображенню контрасту, яскравості та глибини.

Перед тим, як наносити безпосередньо олійні фарби на полотна, ми робимо ледь помітні лінії конструктивної побудови за допомогою олівця, це надаватиме нам можливість накладати мазки в точному місці їх призначення. Роботу фарбами ми починаємо з найсвітліших ділянок пейзажу, оскільки, завдяки імприматурі, ми вже маємо тіньові частини. Мазки наносимо рівномірно, розподіляючи їх по всій поверхні полотнів одночасно, щоб не втратити єдність кольору. Поступово навколо світлових частин буде з'являтися півтінь. Головним завданням на початку роботи фарбами є виявлення правильного колориту, це сприятиме веденню чистої роботи.

В процесі роботи та деталізації, ми користуємося виражальними засобами декоративного живопису: стилізацією, узагальненням, зміною форм, частковою відмовою від достовірності зображуваного, використовуємо яскраві експресивні кольори та контури. «Роздумуючи, художник повинен розуміти те, що його картина – умовність, – стверджував Анрі Матіс, – але, коли він пише, ним повинно володіти почуття того, що він копіює природу. І, навіть, відступаючи від природи, він повинен бути впевнений, що робить це з метою її більш повної передачі» [12].

Всі ці етапи роботи допоможуть нам досягти бажаного результату та створити триптих з зображенням декоративного пейзажу, який передаватиме враження та емоції від споглядання природи.

ВИСНОВКИ

В ході дослідження ми досягли загальної мети та вирішили поставлені завдання, а також, дійшли до таких висновків:

Етапи формування декоративного живопису можна назвати етапами зародження живопису в цілому. Багато відомих художників працювали саме в цьому напрямку, їх роботи можуть служити безпосереднім доказом успішного формування декоративного живопису як окремого виду образотворчого мистецтва. Це питання було широко розглянуте багатьма науковцями, тому можна сміливо сказати, що беручи свій початок зі стародавніх часів, декоративний живопис посідає провідне місце в історії образотворчого мистецтва та продовжує свій розвиток в сучасному світі, вражаючи появою нових стилів та технік.

В ході аналізу джерел, ми виявили, що виражальними засобами декоративного живопису є: стилізація, узагальненість, орнаментальність, ексцентричність кольору, відмова від достовірності зображуваного, зміна форм тощо. В практичній роботі з живопису почуття декоративності обумовлюється правильним розподіленням великих та малих плям на поверхні полотна, їх колористичних та світлотіньових зав'язок. За допомогою виражальних засобів декоративного живопису можна виявити найголовніше, привернути увагу до суті, викликати яскраві емоційні враження.

Також, ми дійшли до висновку, що технологія олійного живопису є дуже важливою в роботі. В процесі створення картини в техніці олійного живопису існує багато особливостей та технологічних прийомів. Обізнаність в цій сфері сприятиме успішній роботі над картиною, допоможе зберегти її впродовж років та надаватиме змогу художнику обрати для себе найкомфортніші шляхи та методи роботи.

Робота над декоративним пейзажем складається з таких етапів: вирішення ідеї та концепції твору, пошуки мотивів відповідно до задуму та сюжету майбутньої картини, виконання ескізів та начерків для виявлення точки зору та композиції твору, виконання живописних етюдів для виявлення світлотіньових та колористичних відносин, вибір формату картини, тонування ґрунту полотнів для узагальнення роботи, конструктивна побудова розміщення об'єктів, робота олійними фарбами з використанням виражальних засобів декоративного живопису, деталізація, узагальнення.

Зрозуміло, що процес створення декоративного пейзажу достатньо довгий та потребує певних вмінь та навичок, таких як: володіння живописними техніками образотворчого мистецтва, обізнаність в тонкощах технологічних аспектів роботи, знання про правила композиції, декоративні прийоми тощо. Дотримання етапів роботи та використання отриманих знань у її процесі, допоможуть досягти бажаного результату та створити триптих з зображенням декоративного пейзажу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранчук И. Живопись от А до Я / И. Баранчук. – М.: Изд. Дом «Сибирский цирюльник», 2003. – 143с.
2. Батталіні Т. Техніка живопису / Т. Батталіні. – М.: Эксмо, 2003. – 128 с.
3. Бесчастнов, Н. П. Художественный язык орнамента [Текст] : [учебное пособие] для студентов вузов, обучающихся по специальности "Дизайн" / Н. П. Бесчастнов. – М. : Владос, 2010. – 336 с.
4. Бецольд В.Л. Учение о цветах по отношению к искусству и технике / В.Л. Бецольд. – М., «Искусство», 2004. – 204 с.
5. Герчук Ю.Я. Язык и смысл изобразительного искусства / Ю.Я. Герчук. – М., 2005. – 175 с.
6. Даглдиян К.Т. Декоративная композиция: учебное пособие для вузов /К. Даглдиян. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2011. – 314 с.
7. Ермолаева Л.П. Основы дизайнерского искусства / Л.П. Ермолаева. – М.: Архитектура-С, 2009. – 152 с.
8. Кеннет Кларк. Пейзаж в искусстве. / Кеннет Кларк. – М.: Азбукаклассика, 2004. – 304 с.
9. Кіплік Д.І. Техніка живопису / Д.І. Кіплік. – М.: СВАРОГ и К, 2000. – 503 с.
10. Куценков В.И. Декоративная живопись [Текст]: учеб. пособие / В.И. Куценков. Екатеринбург: Изд-во ГОУ ВПО «Рос. гос. проф.-пед. ун-т», 2008. – 106 с.
11. Логвиненко Г.М. Декоративная композиция: учебное пособие для вузов /Г.М. Логвиненко. – М.: ВЛАДОС, 2010. – 144 с.
12. Тумакова И. Анри Матисс / И. Тумакова, М. Филиппова. – М.: Мagma, 2005. – 80 с.
13. Ноэль Б.Л. Декоративная живопись / Б.Л. Ноэль. – М., 2004. – 223 с.

- 14.Павловский С.А. Материалы и техника монументально-декоративного искусства / С.А. Павловский. – М., 1975.
- 15.Паранюшкин Р.Композиция: теория и практика изобразительного искусства / Р. Паранюшкин. – Ростов н/Д.: Феникс, 2005. – 79 с.
- 16.Раушенбах Б.В. Геометрия картины и зрительное восприятие / Б.В. Раушенбах. – СПб.: Пальмира, 2018. – 315 с.
- 17.Сокольникова, Н.М. Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальной школе: рисунок, живопись, народное искусство, декоративное искусство, дизайн : учебное пособие / Н.М. Сокольникова. – 4-е издание, стереотипное. – Москва : Академия, 2008. – 368 с.
- 18.Стародуб К.И., Евдокимова Н.А. Рисунок и живопись: от реалистического изображения к условно-стилизованному / К.И. Стародуб, Н.А. Евдокимова. – М.: Феникс, 2009. – 190 с.
- 19.Филатова К.В. Декоративная живопись в подготовке студента-дизайнера / К.В. Филатова. – Тамбов, 2010.
- 20.Энциклопедический словарь юного художника / Под ред. Б. Т. Евгенина. – Москва: Советский художник, 1987. – 327 с.